

BA Bedrijven

Algemene Voorwaarden

B0096-2050V0000.09-01062012

Inhoud

Uw polis bestaat uit deze Algemene Voorwaarden en de Bijzondere Voorwaarden, die primieren op de Algemene Voorwaarden in de mate dat ze ermee strijdig zijn. Wij raden u aan beide aandachtig te lezen.

I Begripsomschrijvingen

Bezoldigingen
Derden
Einde van de uitvoering van werken
Facturen van de onderaannemers
Leidinggevende personen
Levering van producten
Milieuverontreiniging
Nakend gevaar
Nucleaire wapens
Omzetcijfer
Onderaannemer
Ongeval
Reddingskosten
Schade
Schadegeval
Terrorisme
Verzekerden
Verhaal van derden
U - Verzekeringnemer
Verzekeringsjaar
Wij - Maatschappij

4 II. Waarborgen

7

1. Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid
    1. Algemeen
    2. Omvang van de waarborg
    3. Duur van de waarborg
    4. Specifieke gevallen
      - 4.1. Milieuverontreiniging
      - 4.2. Burenhinder
      - 4.3. Brand, rook, ontploffing en water
      - 4.4. Materieel
      - 4.5. Zelfrijdende werktuigen
      - 4.6. Aangestelden in het verkeer
      - 4.7. Diefstal door aangestelden
      - 4.8. Roerende en onroerende goederen
      - 4.9. Persoonlijke voertuigen en goederen
      - 4.10. Geleend personeel
      - 4.11. Uitgeleende werknemers
      - 4.12. Kandidaat-werknemers
      - 4.13. Onderaannemers
      - 4.14. Voertuigen die geladen of gelost worden
  5. Uitsluitingen
  6. Verzekeringsgebied
2. Schade aan toevertrouwde goederen
    1. Algemeen
    2. Omvang van de waarborg
    3. Duur van de waarborg
    4. Waarborguitbreiding
    5. Uitsluitingen
    6. Verzekeringsgebied
  3. Producten- en dienstenaansprakelijkheid
    1. Algemeen
    2. Omvang van de waarborg
    3. Duur van de waarborg
    4. Specifieke gevallen
      - 4.1. Milieuverontreiniging
      - 4.2. Onderaannemers
    5. Uitsluitingen
    6. Verzekeringsgebied

III. Algemene bepalingen

1. Omvang van de waarborg
2. Waarborguitbreidingen
3. Vrijstelling

IV. Algemene waarborgbeperkingen**V. Terrorisme****VI. Schaderegeling en vergoedingen**

1. Uw verplichtingen bij schade
2. Onze schaderegeling
3. Kosten en interesten – Reddingskosten
4. Terugvordering van de vergoeding
5. Verhaalbaarheid van kosten

14**VII. Administratieve bepalingen**

1. Verplichtingen aangaande de polis
  1. Beschrijving van het risico
  2. Sancties
  3. Vermindering van het risico
  4. Verzwaring van het risico

14**16**

2. Aanpassing tarief en voorwaarden

3. Aanvang en duur van de polis

16

4. Premie

1. Berekening

2. Betaling

3. Niet-betaling

4. Premiekrediet

5. Einde van de polis

1. Einde van rechtswege

2. Opzegging

3. Opzeggingstermijnen

6. Adreswijziging

7. Toepasselijk recht en bevoegde rechtbank

18

I. Begripsomschrijvingen

De begrippen die uitgelegd worden in de begripsomschrijvingen worden in deze Algemene Voorwaarden *cursief* afgedrukt. Indien deze begrippen ook in de Bijzondere Voorwaarden worden gebruikt, moeten deze in dezelfde betekenis worden gelezen tenzij dit daar uitdrukkelijk wordt tegengesproken.

Bezoldigingen

Alle bruto- en onbeperkte lonen en wedden, fooien en andere voordelen in geld of natura die door *u* werden uitbetaald exclusief de bedragen die door verlofkassen aan de arbeiders worden uitbetaald als vakantiegeld of aanvullende vakantietoelage. *Wij* zullen deze laatste bedragen zelf berekenen op basis van de opgegeven lonen.

Per persoon moet steeds minstens het minimumloon worden aangegeven zoals het bij paritair akkoord is vastgesteld.

Indien *derden u* personeel hebben uitgeleend, moeten de bezoldigingen die aan deze werknemers werden uitbetaald eveneens aangegeven worden.

Deze facturen worden voor 60 % aan de bezoldigingen toegevoegd.

Het bedrag van de *facturen van de onderaannemers* in verband met arbeidsprestaties wordt voor 50 % aan de bezoldigingen toegevoegd.

Voor de leerjongens met leerovereenkomst en voor de minderjarige werknemers moet een bezoldiging worden aangegeven die ten minste gelijk is aan het gemiddelde loon van de meerderjarige werknemer in dezelfde beroepscategorie.

Derden

Alle andere personen dan de *verzekeringnemer* en de *verzekerden*.

Einde van de uitvoering van werken

De in de tijd eerst voorvallende gebeurtenis: voorlopige oplevering, inbezitneming, ingebruikname, terbeschikkingstelling of inbedrijfstelling van de werken zodra de *verzekerde* effectief de beschikkings- of controlebevoegdheid over de werken verloren heeft.

Facturen van de onderaannemers

Het totaalbedrag van de gefactureerde arbeidsuren door de *onderaannemers* gepresteerd voor rekening van de *verzekeringnemer*.

Leidinggevende personen

Al diegenen die beschikken over het gezag van de bedrijfsleider of aan wie dit gezag gedeeltelijk werd overgedragen. Dit gezag verleent hen de bevoegdheid om beslissingen te nemen en instructies te geven, wanneer zij handelen binnen het kader van hun opdracht en niet als uitvoerende aangestelden.

Levering van producten

Het materiële bezitsverlies van producten of het in omloop brengen ervan, wat wil zeggen vanaf het ogenblik dat de *verzekeringnemer* of zijn aangestelden de rechtstreekse materiële controle niet meer kunnen uitoefenen of de gebruiks- of consumptievoorwaarden niet meer kunnen wijzigen.

Milieuverontreiniging

Elke aantasting van de gesteldheid van lucht, water of bodem:

- wegens het verspreiden van giftige of schadelijke bestanddelen;
- wegens het verspreiden van geuren, geluiden, golven, elektriciteit, vochtigheid, temperatuurwijzigingen;
- door uitwasemingen, uitstortingen, afscheidingen, insijpelingen, stralingen, oplossingen, trillingen;
- wegens toevoegen of onttrekken van bepaalde bestanddelen.

Alle uit eenzelfde oorzaak voortvloeiende verontreinigingen worden als een en hetzelfde *schadegeval* beschouwd.

Nakend gevaar

Een gevaar waarop zo goed als zeker een toekomstig verzekerd *schadegeval* zal volgen indien er geen maatregelen worden genomen om dit *schadegeval* of de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken.

Nucleaire wapens

Wapens of tuigen die bestemd zijn om te ontploffen door de structuurwijziging van de atoomkern.

Omzetcijfer

De som van de facturen, BTW en andere taksen niet inbegrepen, die betrekking hebben op de door *u* geleverde producten, uitgevoerde werken of diensten vermeld in de Bijzondere Voorwaarden.

Onderaannemer

Elke natuurlijke of rechtspersoon die, binnen het kader van de activiteiten onderschreven in de Bijzondere Voorwaarden, geheel of gedeeltelijk optreedt voor rekening van de *verzekerden*, en niet het statuut heeft van aangestelde.

Ongeval

Iedere plotse, onvoorzienbare en onopzettelijke gebeurtenis in hoofde van een *verzekerde*.

Reddingskosten

De kosten mits zij met de zorg van een goede huisvader zijn gemaakt, die voortvloeien uit:

- de door ons gevraagde maatregelen om de gevolgen van een gedekt *schadegeval* te voorkomen of te beperken;
- de maatregelen die redelijkerwijs door een *verzekerde* uit eigen beweging worden genomen om een *schadegeval* te voorkomen of om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken, op voorwaarde dat die maatregelen dringend zijn, dat wil zeggen dat de *verzekerde* ze onverwijld moet nemen en niet de mogelijkheid heeft eerst ons te verwittigen of ons akkoord te vragen, zonder onze belangen te schaden.

Als het gaat om maatregelen om een *schadegeval* te voorkomen, moet er bovendien *nakend gevaar* zijn.

Schade

- Lichamelijke schade: alle nadelige gevolgen – zelfs morele – van een aantasting van de lichamelijke gaafheid.
- Stoffelijke schade: elke beschadiging, vernieling of elk verlies van goederen of dieren.
- Onstoffelijke schade: elk financieel nadeel dat voortkomt uit het ontberen van het genot van een zaak of dat voortvloeit uit het verlies van voordelen verbonden aan de uitoefening van een recht, of uit het genot van een goed of diensten van personen, en in het bijzonder de onbruikbaarheid van goederen, stijging van de onkosten, productiedaling, stilligschade, winstverlies, verlies van cliënteel, van marktaandeel en andere soortgelijke nadelen.
- Onstoffelijke gevolgschade: de onstoffelijke schade die het gevolg is van een door deze polis gedekte lichamelijke of stoffelijke schade.
- Zuiver onstoffelijke schade: de onstoffelijke schade die niet het gevolg is van lichamelijke of stoffelijke schade op voorwaarde dat ze het gevolg is van een *ongeval*.

Schadegeval

Het voorvallen van de *schade*, dat wil zeggen het eerste ogenblik waarop de *schade* zich objectief en rechtstreeks aan de *verzekerden* of de derde schadelijder manifesteert en onomkeerbaar wordt.

Als één schadegeval wordt beschouwd, alle *schade*, ongeacht de aard van de *schade* en het aantal schadelijders, die toe te schrijven is aan dezelfde oorzaak of aan een reeks van identieke oorzaken. De *schade* die is toe te wijzen aan dezelfde oorzaak wordt geacht te zijn overkomen tijdens het *verzekeringsjaar* waarin het eerste van deze schadegevallen is overkomen.

Terrorisme

Een clandestien georganiseerde actie of dreiging van actie met ideologische, politieke, etnische of religieuze bedoelingen, individueel of door een groep uitgevoerd, waarbij geweld wordt gepleegd op personen of de economische waarde van een materieel of immaterieel goed geheel of gedeeltelijk wordt vernield, ofwel om indruk te maken op het publiek, een klimaat van onveiligheid te scheppen of de overheid onder druk te zetten, ofwel om het verkeer of de normale werking van een dienst of een onderneming te belemmeren.

U – Verzekeringnemer

De natuurlijke persoon of de rechtspersoon die deze polis onderschrijft.

Verhaal van derden

De aansprakelijkheid van de *verzekerden* volgens de artikelen 1382 tot en met 1384 van het Burgerlijk Wetboek voor zaakschade, met inbegrip van de onbruikbaarheid van onroerende goederen, bedrijfsschade en kosten van behoud, afbraak en opruiming, aangericht door een door de brandpolis verzekerd gevaar dat zich uitbreidt tot goederen die eigendom zijn van *derden*, gasten inbegrepen, met uitsluiting van *schade* veroorzaakt door vervuiling van de bodem, lucht of water, evenals de grondwaterlaag.

Verzekerden

De volgende personen zijn verzekerd in deze polis:

- de *verzekeringnemer* en, als het om een rechtspersoon gaat, ook diens vennoten, zaakvoerders, bestuurders en bedrijfsleiders;
- als de *verzekeringnemer* een natuurlijke persoon is: de gezinsleden en de met hem gewoonlijk in gezinsverband samenwonenden personen voor zover zij deelnemen aan de verzekerde activiteiten;
- de aangestelden en onbezoldigde helpers tijdens de uitoefening van de verzekerde activiteit.

Verzekeringsjaar

De periode tussen:

- hetzij twee jaarlijkse vervaldagen van het contract;
- hetzij de datum van inwerkingtreding en de eerste jaarlijkse vervaldag;
- hetzij de laatste jaarlijkse vervaldag en de datum waartegen de polis wordt opgezegd.

Wij – maatschappij

Baloise Belgium nv, maatschappelijke zetel: City Link, Posthofbrug 16, 2600 Antwerpen, België, met handelsnaam Baloise Insurance.

II. Waarborgen

1. Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid

1. Algemeen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor een *schade* die zich heeft voorgedaan binnen de dekkingsgrenzen vermeld in de Algemene en Bijzondere Voorwaarden.

De *schade* moet toegebracht zijn aan *derden* bij de uitoefening van de verzekerde activiteit.

Wij verzekeren eveneens de contractuele aansprakelijkheid voor zover zij voortvloeit uit een feit dat op zichzelf aanleiding kan geven tot de buitencontractuele aansprakelijkheid van de *verzekerde*. De waarborg is beperkt tot het bedrag van de vergoedingen die verschuldigd zouden zijn als aan de aansprakelijkheidsvordering een buitencontractuele grondslag was gegeven.

Wij verzekeren bovendien de volgende activiteiten die verband houden met de hoofdactiviteiten:

- a. elke deelname aan of organisatie van commerciële, sociale of culturele evenementen die betrekking hebben op de verzekerde activiteit;
- b. de *schade* door eetwaren en dranken die door de *verzekerden* worden bereid of verdeeld voor consumptie ter plaatse ter gelegenheid van commerciële, sociale of culturele evenementen die betrekking hebben op de verzekerde activiteit, met inbegrip van voedselvergiftiging.

2. Omvang van de waarborg

Wij vergoeden:

- a. de *lichamelijke* en *stoffelijke schade* in hoofdsom ten belope van de bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden en dit per *schadegeval*;
- b. de *onstoffelijke gevolgschade* en de *zuiver onstoffelijke schade* in zoverre deze laatste voortvloeit uit een *ongeval*. Deze *schade* is begrepen in het verzekerde bedrag voor de *stoffelijke schade*.

Wij vergoeden nooit:

- a. de *zuiver onstoffelijke schade* die het gevolg is van een vertraging, een gebrek of een fout door een *verzekerde* begaan in de uitvoering van een overeenkomst;
- b. de *zuiver onstoffelijke schade* voor aansprakelijkheid op basis van art. 544 van het Burgerlijk Wetboek wegens burenhinder of voor aansprakelijkheid als gevolg van *milieuverontreiniging*.

3. Duur van de waarborg

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor *schade* die zich tijdens de geldigheidsduur van de polis heeft voorgedaan.

De dekking strekt zich uit tot schade-eisen die worden ingediend na afloop van de polis enkel voor zover deze eisen betrekking hebben op een *schade* die voorgevallen is tijdens de geldigheidsduur van deze polis.

4. Specifieke gevallen

4.1. Milieuverontreiniging

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van *milieuverontreiniging* indien zij voortvloeit uit een *ongeval* dat het gevolg is van de verzekerde activiteit.

Wij vergoeden met een maximale tussenkomst van 500.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval*, tenzij de Bijzondere Voorwaarden een andere vergoedingsgrens voorzien. Deze *schade* is begrepen in het bedrag van de *stoffelijke schade*.

Wij vergoeden nooit:

- a. de *zuiver onstoffelijke schade*;
- b. de *schade* die het gevolg is van het niet-naleven van veiligheidsnormen en veiligheidsreglementen met betrekking tot de verzekerde activiteit of door het niet-naleven van de wetten, reglementen en gebruiken in verband met de milieubescherming voor zover dit geduld wordt door *leidinggevende personen* of door de verantwoordelijke technici die in het bijzonder belast zijn met het voorkomen van *milieuverontreiniging*;
- c. de *schade* als gevolg van de aansprakelijkheid van een externe milieudeskundige/coördinator.

4.2. Burenhinder

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van art. 544 van het Burgerlijk Wetboek wegens burenhinder met betrekking tot de gebouwen en infrastructuur voor de uitoefening van de verzekerde activiteit.

Wij vergoeden met een maximale tussenkomst van 500.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval*, tenzij de Bijzondere Voorwaarden een andere vergoedingsgrens voorzien. Deze *schade* is begrepen in het bedrag van de *stoffelijke schade*.

Indien de *schade* die aanleiding geeft tot burenhinder ook een *milieuverontreiniging* veroorzaakt, zijn uitsluitend de voorwaarden van artikel 4.1. Milieuverontreiniging van toepassing.

Wij vergoeden nooit:

- de *zuiver onstoffelijke schade*.

Wij vergoeden enkel mits uitdrukkelijke vermelding in de Bijzondere Voorwaarden:

- de *schade* ten gevolge van de contractuele overname van de verplichtingen van de bouwheer.

4.3. Brand, rook, ontploffing en water

4.3.1. Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor:

- a. de *lichamelijke schade*, de *stoffelijke schade* en de *onstoffelijke gevolgschade* veroorzaakt door brand, rook, ontploffing en water;
- b. de *stoffelijke schade* en de *onstoffelijke gevolgschade* veroorzaakt door brand en ontploffing aan ruimten die *u* gebruikt of huurt voor minder dan 32 opeenvolgende dagen met het oog op het organiseren van commerciële, sociale of culturele evenementen. Deze *schade* is gedekt ten belope van de bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden met een maximale tussenkomst van 250.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval*;
- c. de *schade* door brand en ontploffing aan hotelkamers of gelijkaardige logementen die tijdelijk gehuurd of betrokken worden voor minder dan 32 opeenvolgende dagen voor logement van personeel op dienstreis. Deze *schade* is gedekt ten belope van de bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden met een maximale tussenkomst van 250.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval*.

4.3.2. Wij vergoeden nooit:

- a. de *stoffelijke schade* en de onbruikbaarheid van onroerende goederen door brand, rook of ontploffing ontstaan in de gebouwen en installaties van de *verzekeringnemer* en die normaal verzekerbbaar is in het kader van de waarborg Verhaal van derden. De onstoffelijke schade die eruit voortvloeit, blijft gedekt in aanvulling van deze dekking Verhaal van derden met een maximale tussenkomst van 250.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval*. Deze waarborg wordt slechts verleend na tussenkomst en uitputting van de waarborgen Verhaal van derden en Huurders- of gebruikersaansprakelijkheid van de door *u* te onderschrijven polis brand.
- b. de *stoffelijke schade* door brand, rook, ontploffing en water, wanneer zij haar oorsprong vindt in de gebouwen waarvan *u* geheel of gedeeltelijk eigenaar, huurder of gebruiker bent, met uitzondering van de uitbreiding zoals vermeld onder 4.3.1.b. en 4.3.1.c.

4.4. Materieel

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor:

- de *schade* door het eigen gebrek van materieel dat *u* toebehoort en dat occasioneel ter beschikking wordt gesteld van *derden*. Deze waarborg geldt niet voor materieel dat verhuurd of in leasing gegeven wordt of dat op proef ter beschikking gesteld wordt van klanten of van *derden*.

4.5. Zelfrijdende werktuigen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade* door het gebruik van zelfrijdende werktuigen die behoren tot de normale uitrusting nodig om de verzekerde activiteit te kunnen uitoefenen, onder meer heftrucks en andere hef- en graaftoestellen:

- a. in geval van bedrijfsrisico m.a.w. een *ongeval* dat niet onder de toepassing valt van de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen, geldt deze waarborg zowel binnen als buiten de omheining van het eigen bedrijf, van het bedrijf van een *derde* of van de werven;
- b. in geval van verkeersrisico van zelfrijdende werktuigen die niet geïmmatriculeerd zijn, geldt de waarborg op het eigen bedrijfsterrein of op de werven en daarbuiten tot op een afstand van maximaal 50 meter.

Als het *schadegeval* is voorgevallen op een privéterrein verlenen wij dekking overeenkomstig de verzekerde bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden. In de andere gevallen geldt de dekking overeenkomstig de bepalingen van de Modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. Dit houdt in dat de waarborgen onbeperkt zijn voor wat betreft de *schade* die voortvloeit uit *lichamelijke schade*. De *stoffelijke schade* wordt vergoed tot 100 miljoen EUR per *schadegeval*. De *schade* aan persoonlijke kledij en bagage vergoeden wij evenwel tot 2.500 EUR per vervoerde persoon. Deze bedragen worden om de 5 jaar van rechtswege aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005 (basis 2004 = 100).

Wij vergoeden nooit:

- de *schade* ten gevolge van het verkeersrisico van zelfrijdende werktuigen die geïmmatriculeerd moeten zijn.

4.6. Aangestelden in het verkeer

Wij verzekeren uw buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de *schade* door uw aangestelden berokkend tijdens de uitoefening van de verzekerde activiteit door het gebruik van motorrijtuigen die *u* niet toebehoren, niet door *u* gehuurd of geleased worden noch door *u* ter beschikking werden gesteld wanneer geen beroep gedaan kan worden op een verplichte verzekering Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid Motorrijtuigen.

De waarborgen inzake het verkeersrisico zijn onbeperkt voor wat betreft de *schade* die voortvloeit uit *lichamelijke schade*. De *stoffelijke schade* wordt vergoed tot 100 miljoen EUR per *schadegeval*. De *schade* aan persoonlijke kledij en bagage vergoeden wij evenwel tot 2.500 EUR per vervoerde persoon. Deze bedragen worden om de 5 jaar van rechtswege aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005 (basis 2004 = 100).

Wij behouden een recht van verhaal op elke aansprakelijke, met inbegrip van de gebruiker of bestuurder van het voertuig.

Wij vergoeden nooit:

- de *schade* ingevolge de persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de bestuurder en de *schade* aan het motorrijtuig zelf.

4.7. Diefstal door aangestelden

Wij verzekeren uw buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid die *u* ten laste gelegd kan worden voor diefstal of poging tot diefstal ten nadele van een *derde*:

- a. gepleegd door een aangestelde in de uitoefening van zijn functie;
- b. in de hand gewerkt door de nalatigheid van een aangestelde in de uitoefening van zijn functie.

Wij vergoeden met een maximale tussenkomst van 25.000 EUR per *schadegeval*. Dit bedrag is begrepen in het bedrag van de *stoffelijke schade* vermeld in de Bijzondere Voorwaarden. Er wordt steeds een vrijstelling toegepast van 10 % met een minimum van 250 EUR.

Wij behouden een verhaalrecht op elke aansprakelijke aangestelde.

4.8. Roerende en onroerende goederen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade* door de roerende en onroerende goederen gebruikt voor de verzekerde activiteit met inbegrip van:

- a. het door *u* bewoonde gedeelte of het verhuurde gedeelte van het gebouw van de uitbating;
- b. publiciteitspanelen, uithangborden, licht- en andere reclameborden;
- c. het gebruik van (goederen)liften.

Wij verzekeren bovendien:

- schade aan *derden* door werken die uitgevoerd worden door uw aangestelden voor uw privédoeleinden.

4.9. Persoonlijke voertuigen en goederen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade* aan de persoonlijke voertuigen en goederen van de aangestelden, vennoten, zaakvoerders, bestuurders en bedrijfsleiders.

Wij vergoeden nooit:

- a. de *schade* aan persoonlijke voertuigen en goederen die uw eigendom zijn of door *u* gehuurd of geleased worden;
- b. de *schade* berokkend door een personeelslid aan de persoonlijke voertuigen en goederen waarvan hij zelf houder of eigenaar is.

4.10. Geleend personeel

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade* die aan *derden* wordt toegebracht door personeel dat vreemd is aan uw bedrijf doch *u* occasioneel ter beschikking werd gesteld en onder uw gezag, leiding en toezicht werkt.

Indien uw aansprakelijkheid in het gedrang komt naar aanleiding van een arbeidsongeval overkomen aan dergelijke aangestelden, dan blijft de dekking verworven voor wat betreft de verhaalsvorderingen van de arbeidsongevallenverzekeraar van het slachtoffer, van het slachtoffer zelf of van zijn rechthebbenden.

Deze waarborguitbreiding geldt enkel voor zover de lonen en wedden of de facturatie van deze aangestelden aan ons worden opgegeven.

4.11. Uitgeleende werknemers

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de *schade* die het gevolg is van werkzaamheden uitgevoerd door aangestelden die *u* occasioneel ter beschikking stelt van andere werkgevers voor activiteiten die van dezelfde aard zijn als deze die vermeld worden in de Bijzondere Voorwaarden en voor zover deze aangestelden onder uw gezag, leiding en toezicht zijn gebleven.

4.12. Kandidaat-werknemers

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade* die wordt toegebracht aan een persoon die bij *u* een proef komt afleggen met het oog op het afsluiten van een arbeidsovereenkomst.

4.13. Onderaannemers

Wij verzekeren uw buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid die in het gedrang komt ingevolge werken uitgevoerd door *onderaannemers* in het kader van de verzekerde activiteit.

Deze waarborguitbreiding geldt enkel voor zover de factuurbedragen van de arbeidsuren die door de *onderaannemers* werden gepresteerd met betrekking tot deze werken aan ons worden opgegeven.

Wij vergoeden nooit:

- a. de *schade* als gevolg van de persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de *onderaannemers*.
Wij blijven evenwel uw verdediging in feite of in rechte verzekeren indien uw aansprakelijkheid wordt ingeroepen voor *schade* veroorzaakt door werken uitgevoerd door een *onderaannemer* of voor *schade* door een gebrekkig product geleverd door een *onderaannemer* in het kader van de verzekerde activiteit;
- b. de *schade* die niet verzekerd zou zijn als de *onderaannemer* de hoedanigheid van *verzekerde* had;
- c. de *schade* als gevolg van de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen zoals de laattijdige uitvoering van een bestelling of dienstverlening.

4.14. Voertuigen die geladen of gelost worden

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de *schade* aan voertuigen die door een *verzekerde* geladen of gelost worden. Deze *schade* is begrepen in het bedrag van de *stoffelijke schade*.

Wij vergoeden nooit:

- de *schade* aan de goederen zelf die geladen of gelost worden.

5. Uitsluitingen

Wij vergoeden nooit:

- a. de *schade* veroorzaakt door producten na hun *levering* of door werken na hun uitvoering;
- b. de *schade* aan toevertrouwde voorwerpen;
- c. de objectieve aansprakelijkheid als gevolg van de wet van 30/07/1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in deze gevallen.

6. Verzekeringsgebied

Deze waarborgen gelden over heel de wereld voor zover het gaat om *schadegevallen* die betrekking hebben op activiteiten van een in België gevestigde uitbatingszetel.

Schade die voortvloeit uit werken die worden uitgevoerd of producten die worden geleverd in de Verenigde Staten van Amerika of Canada, is evenwel slechts verzekerd voor zover dit uitdrukkelijk is opgenomen in de Bijzondere Voorwaarden.

De zakenreizen, de deelname aan vergaderingen of seminars en bezoeken aan beurzen blijven automatisch verzekerd.

2. Schade aan toevertrouwde goederen

1. Algemeen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke en contractuele aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor *schade* toegebracht aan goederen van *derden* die het voorwerp van een werk of van een advies uitmaken in het kader van de verzekerde activiteit.

De *schade* aan goederen, waaraan op het ogenblik van het *schadegeval* niet rechtstreeks wordt gewerkt, blijft verzekerd onder de waarborg Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid indien het gaat om werken die bij *derden* worden uitgevoerd.

2. Omvang van de waarborg

Wij vergoeden:

- a de *stoffelijke schade* in hoofdsom ten belope van het bedrag vermeld in de Bijzondere Voorwaarden en dit per *schadegeval*;
- b de *onstoffelijke gevolgschade*. Deze *schade* is begrepen in het verzekerde bedrag voor de *stoffelijke schade*.

3. Duur van de waarborg

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke en contractuele aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor *schade* die zich tijdens de geldigheidsduur van de polis heeft voorgedaan.

De dekking strekt zich uit tot schade-eisen die worden ingediend na afloop van de polis enkel voor zover deze eisen betrekking hebben op een *schade* die voorgevallen is tijdens de geldigheidsduur van de polis.

4. Waarborguitbreiding

Wij vergoeden enkel mits uitdrukkelijke vermelding in de Bijzondere Voorwaarden:

- de *schade* aan goederen van *derden* die door een *verzekerde* op het ogenblik van het *schadegeval* als werkinstrument of zelfrijdend werktuig worden gebruikt, met inbegrip van *schade* aan werkinstrumenten of zelfrijdende werktuigen die voor minder dan 32 opeenvolgende dagen worden gehuurd of geleased.

5. Uitsluitingen

- a. de *schade* door verlies, diefstal, verdwijning of tekorten;
- b. de *schade* door brand, rook en ontploffing aan de toevertrouwde goederen die zich in de verzekerde onderneming bevinden;
- c. de *schade* aan goederen die zich voordoet tijdens de levering, de eerste plaatsing, de eerste afstelling, het testen of aan goederen die voor verwerking werden toevertrouwd, wanneer deze goederen door *u*, door een hoofdaannemer of door een *onderaannemer* vervaardigd, geleverd of verkocht werden;
- d. de *schade* aan goederen die door *u* gehuurd of geleased worden;
- e. de *schade* aan goederen die *u* uitsluitend in uw bezit hebt met het oog op:
  - opslag van goederen, bewaarneming, beheer of exploitatie van voorraad;
  - demonstratie;
  - verkoop;
  - vervoer.
- f. de *zuiver onstoffelijke schade*.

6. Verzekeringsgebied

Deze waarborgen gelden over heel de wereld voor zover het gaat om *schadegevallen* die betrekking hebben op activiteiten van een in België gevestigde uitbatingszetel.

Schade die voortvloeit uit werken die worden uitgevoerd of adviezen die worden verleend in de Verenigde Staten van Amerika of Canada, is evenwel slechts verzekerd voor zover dit uitdrukkelijk is opgenomen in de Bijzondere Voorwaarden.

3. Producten- en dienstenaansprakelijkheid

1. Algemeen

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke en contractuele aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor *schade* aan *derden* die zich heeft voorgedaan binnen de dekkingsgrenzen vermeld in de Algemene en Bijzondere Voorwaarden door producten na levering of door werken na uitvoering.

Wij verzekeren *u* voor *schade* waarvan de oorzaak een gebrek van het product of het werk is, dat te wijten is aan een vergissing, verzuim of nalatigheid in het ontwerp, de fabricage of verwerking, bereiding of het verzendklaar maken, reparatie of onderhoud, montage, verpakking, etikettering, aanbevelingen of gebruiksaanwijzingen.

2. Omvang van de waarborg

Wij vergoeden:

- a. de *lichamelijke* en *stoffelijke schade* in hoofdsom ten belope van de bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden en dit per *schadegeval* en per *verzekeringsjaar*;
- b. de *onstoffelijke gevolgschade*.
Deze *schade* is begrepen in het verzekerde bedrag voor de *stoffelijke schade*.

Wij vergoeden nooit:

- de *zuiver onstoffelijke schade*.

3. Duur van de waarborg

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke en contractuele aansprakelijkheid van iedere *verzekerde* voor *schade* die zich heeft voorgedaan aan *derden* tijdens de geldigheidsduur van de polis door producten na levering of door werken na uitvoering. De dekking strekt zich uit tot schade-eisen die worden ingediend na afloop van de polis enkel voor zover deze eisen betrekking hebben op een *schade* aan *derden* voorgevallen tijdens de geldigheidsduur van deze polis.

Bij vrijwillige stopzetting van de verzekerde activiteiten blijft deze waarborg gelden voor de *schade* die zich voordoet binnen 36 maanden vanaf de stopzetting enkel voor zover de werken werden uitgevoerd of de goederen werden geleverd vóór de datum van de stopzetting.

4. Specifieke gevallen

4.1. Milieuverontreiniging

Wij verzekeren de buitencontractuele burgerrechtelijke en contractuele aansprakelijkheid als gevolg van *milieuverontreiniging* indien zij voortvloeit uit een *ongeval* dat het gevolg is van de uitgevoerde werken of de geleverde producten.

Wij vergoeden met een maximale tussenkomst van 500.000 EUR in hoofdsom per *schadegeval* en per *verzekeringsjaar*, tenzij de Bijzondere Voorwaarden een andere vergoedingsgrens voorzien. Deze *schade* is begrepen in het verzekerde bedrag van de *stoffelijke schade*.

Wij vergoeden nooit:

- a. de *zuiver onstoffelijke schade*;
- b. de *schade* die het gevolg is van het niet-naleven van veiligheidsnormen en veiligheidsreglementen met betrekking tot de verzekerde activiteit of door het niet-naleven van de wetten, de reglementen en de gebruiken in verband met de milieubescherming voor zover dit geduld wordt door *leidinggevende personen* of door de verantwoordelijke technici die in het bijzonder belast zijn met het voorkomen van *milieuverontreiniging*.

4.2. Onderaannemers

Wij verzekeren uw buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor *schade*:

- aan de werken of producten van een *onderaannemer* wanneer deze *schade* het gevolg is van een gebrek van een door *u* uitgevoerd werk of een door *u* geleverd product;
- door de werken uitgevoerd of producten geleverd door een *onderaannemer* in het kader van de verzekerde activiteit.

Wij vergoeden nooit:

- de *schade* als gevolg van de persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid van een *onderaannemer*.
Wij blijven evenwel uw verdediging in feite of in rechte verzekeren indien uw aansprakelijkheid wordt ingeroepen voor *schade* veroorzaakt door werken uitgevoerd door een *onderaannemer* of voor schade door een gebrekkig product geleverd door een *onderaannemer* in het kader van de verzekerde activiteit;
- de *schade* die niet verzekerd zou zijn als de *onderaannemer* de hoedanigheid van *verzekerde* had.

5. Uitsluitingen

Wij vergoeden nooit:

- a. de *schade* aan de door *u* geleverde producten of de door *u* uitgevoerde werken, noch de kosten om deze producten op te sporen, te herstellen, te demonteren en te hermonteren, te vervangen of om het werk opnieuw uit te voeren.
Indien echter een door *u* geleverd product vermengd wordt met andere substanties, dan geldt onze waarborg voor de reiniging of vervanging met uitsluiting van de vervangingskosten van het geleverde product;
- b. de kosten die gemaakt worden om een product of werk dat gebrekkig is of vermoed wordt gebrekkig te zijn onschadelijk te maken. Dit zijn onder meer kosten van opsporing, onderzoek en intrekking, kosten om het publiek te waarschuwen;
- c. de kosten als gevolg van een preventieve controle op producten of werken die gebrekkig zijn of vermoed worden gebrekkig te zijn;
- d. de *schade* die enkel hieruit voortvloeit dat de geleverde producten of uitgevoerde werken niet de functies vervullen of niet aan de behoeften beantwoorden waarvoor ze bestemd zijn.
Dekking blijft evenwel verleend binnen de basiswaarborgen als de *verzekerde* bewijst dat een gebrek aan prestatie, rendement, efficiëntie, geschiktheid, duurzaamheid of kwaliteit te wijten zijn aan een materiële fout in de uitvoering door *verzekerde*, en niet aan een intellectuele fout zoals een conceptiefout, een vergissing in de keuze van de fabricatienormen of -procedés.
De dekking wordt beperkt tot 125.000 EUR per *schadegeval* en per *verzekeringsjaar*, begrepen in de basiswaarborg. Er wordt steeds een vrijstelling toegepast van 10 % met een minimum van 2.500 EUR en een maximum van 12.500 EUR per *schadegeval*;
- e. de *schade* als gevolg van een feit of een gebeurtenis waarvan *u* kennis had op het ogenblik dat de polis werd onderschreven;
- f. de *schade* als gevolg van een gebrek bij de levering dat door *u* gekend was;
- g. de *schade* veroorzaakt door het niet voldoende uittesten en controleren van de producten voor het in omloop brengen;
- h. de *schade* veroorzaakt door producten of werken bestemd voor de werking, bouw of uitrusting van vliegtuigen, ruimtetuigen, schepen, nucleaire en offshore-installaties;
- i. de *schade* die *u* ten laste gelegd kan worden op basis van de 10-jarige aansprakelijkheid krachtens artikels 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek of analoge buitenlandse wetgevingen;
- j. de *schade* door gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen zoals te late uitvoering van een bestelling of dienstverstrekking, kosten gemaakt om het slecht uitgevoerde werk over te doen of te verbeteren;
- k. aansprakelijkheid zonder fout als gevolg van enige wet of reglementering, tenzij de door de wet van 25/02/1991 voorziene productenaansprakelijkheid of analoge buitenlandse wetgevingen.

6. Verzekeringsgebied

Deze waarborgen gelden over heel de wereld voor zover:

- a. het gaat om *schadegevallen* die betrekking hebben op activiteiten van een in België gevestigde uitbatingszetel;
  - b. het product of de werken niet door *u* werden geleverd of uitgevoerd in de Verenigde Staten van Amerika of Canada;
  - c. het product of de werken buiten uw medeweten werden geleverd of uitgevoerd in de Verenigde Staten van Amerika of Canada.
- Aansprakelijkheid voor *schade* die voortvloeit uit producten of werken die met uw medeweten geleverd of uitgevoerd werden in de Verenigde Staten van Amerika of Canada, is slechts verzekerd voor zover dit uitdrukkelijk is opgenomen in de Bijzondere Voorwaarden.

III. Algemene bepalingen

Deze bepalingen zijn van toepassing op alle waarborgen.

1. Omvang van de waarborg

De uitkering is per *schadegeval* beperkt tot de bedragen vermeld in de Bijzondere Voorwaarden. Voor wat betreft de waarborg Producten- en dienstenaansprakelijkheid is dit tevens de grens per *verzekeringsjaar*.

De sublimieten zijn begrepen in de hoofdsom.

Bij cumulatie van de waarborgen kan de hoofdsom nooit overschreden worden.

2. Waarborguitbreidingen

Wij vergoeden enkel mits uitdrukkelijke vermelding in de Bijzondere Voorwaarden:

- a. de *stoffelijke schade* als gevolg van een grondinstorting, -verschuiving of -verzakking, wat hiervan ook de oorzaak mag zijn;
- b. de *stoffelijke schade* door trillingen wanneer de verzekerde activiteit bouw- en grondwerken omvat.

3. Vrijstelling

De in hoofdsom verschuldigde vergoeding en de kosten en interesten worden verleend bovenop de vrijstellingen die in de Bijzondere Voorwaarden worden vermeld.

De kosten en de interesten worden niet ten laste genomen door ons indien de *schade* onder het bedrag van de vrijstelling valt.

De verdediging van de belangen van de *verzekerden* wordt niet ten laste genomen als de *schade* minder bedraagt dan de vrijstelling.

Als eenzelfde *schadegeval* aanleiding geeft tot *schade* die het voorwerp uitmaakt van specifieke vrijstellingen, dan wordt elke vrijstelling afzonderlijk van de andere toegepast op de *schade* waarop ze betrekking heeft.

IV. Algemene waarborgbeperkingen

Wij vergoeden nooit:

1. de *schade* die de *verzekerde* opzettelijk veroorzaakte;
2. de *schade* die de *verzekerde* veroorzaakte door de volgende gevallen van grove schuld:
  - terwijl hij in staat van dronkenschap was of verkeerde in een staat van alcoholintoxicatie of in een gelijkaardige toestand die het gevolg is van de inname van andere producten dan alcoholische dranken;
  - wanneer hij een weddenschap of een uitdaging heeft uitgelokt of eraan heeft deelgenomen;
  - wanneer hij deelnam aan vechtpartijen.

Indien de *verzekerde* echter handelde als uitvoerend werknemer en niet als *leidinggevende persoon*, dan zullen *wij* toch vergoeden maar behouden *wij* ons een recht van verhaal voor op de aansprakelijke. In dit geval geldt steeds een vrijstelling van 10 % met een maximum van 2.500 EUR, zonder ooit minder te kunnen zijn dan de vrijstelling die voorzien is in de Bijzondere Voorwaarden;

3. de *schade* door het niet-naleven van wetten, regels of gebruiken eigen aan de verzekerde activiteiten waarbij het voor iedere met de materie vertrouwd persoon duidelijk moet zijn dat hieruit haast onvermijdelijk *schade* moest ontstaan;
4. de *schade* door het aanvaarden en uitvoeren van werken wanneer de *verzekerde* ervan bewust moest zijn dat hij niet beschikte over de nodige bevoegdheid, technische kennis, menselijke of materiële middelen om de aangegane verbintenis te kunnen uitvoeren;

5. de *schade* die voortvloeit uit door de *verzekerde* gemaakte afspraken of contractuele verplichtingen die de aansprakelijkheid van de *verzekerde* verzwaren;
6. herhaling van *schade* met eenzelfde oorzaak wegens het niet-nemen van voorzorgen na de eerste vastgestelde *schade*;
7. de *schade* die voortvloeit uit handelingen zoals financiële transacties, verduistering, misbruik van vertrouwen, oneerlijke concurrentie of aantasting van intellectuele rechten zoals handelsmerken, uitvindingsrechten, tekeningen, modellen of auteursrechten;
8. de vergoedingen waartoe *u* als werkgever gehouden bent krachtens de Arbeidsongevallenwet of analoge buitenlandse vergoedingssystemen;
9. de *schade* veroorzaakt door motorvoertuigen met uitzondering van de uitbreiding vermeld onder Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid 4.5. Zelfrijdende werktuigen en 4.6. Aangestelden in het verkeer;
10. de *stoffelijke schade* door brand, rook, ontploffing en water, wanneer zij haar oorsprong vindt in de gebouwen waarvan *u* geheel of gedeeltelijk eigenaar, huurder of gebruiker bent, met uitzondering van de uitbreiding vermeld onder Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid 4.3.1.b. en 4.3.1.c.;
11. de boetes, gerechtskosten in strafgedingen, de 'punitive or exemplary damages' van buitenlandse rechtsstelsels, de minnelijke schikkingen ter voorkoming van een strafgeding;
12. de *schade* veroorzaakt door het gebruik van luchtvaartuigen of schepen;
13. de *schade* die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van wijziging van de atoomkern, van radioactiviteit of van ioniserende stralingen, nucleaire substanties of nucleaire stralingen;
14. de *schade* veroorzaakt door en tijdens oorlog, oproer, twisten, stakingen, arbeidsconflicten;
15. de *schade* van welke aard ook, de verliezen, kosten of uitgaven die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg zijn van een daad van *terrorisme* met inbegrip van een biologische of chemische besmetting te wijten aan een daad van *terrorisme*. In dit kader vergoeden *wij* evenmin de *schade* door *terrorisme* veroorzaakt door *nucleaire wapens*;
16. de *schade* van welke aard ook, de verliezen, kosten of uitgaven die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg zijn van sabotage;
17. de *schade* die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van asbest of van de schadelijke eigenschappen ervan, alsook van elk ander materiaal waarin asbest in eender welke vorm aanwezig is;
18. de *schade*, verliezen, kosten of uitgaven die het rechtstreeks of onrechtstreeks gevolg zijn van of samengaan met:
  - elektromagnetische velden;
  - genetisch gemanipuleerde organismen;
19. de *schade* veroorzaakt door het gebruik van springstoffen;
20. de *schade* aan roerende of onroerende goederen waarvan een *verzekerde* huurder, bewoner, gebruiker, bewaarnemer, leasingnemer of houder is. De uitbreiding zoals voorzien onder Waarborgen in hoofdstuk 2. Schade aan toevertrouwde goederen onderdeel 4. Waarborguitbreiding blijft van kracht;
21. de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid van een *verzekerde* in zijn hoedanigheid van maatschappelijke lasthebber, bestuurder, zaakvoerder of andere bestuursorganen wegens inbreuken op hetzij de bepalingen van de wetgeving op de handelsvennootschappen, hetzij de statuten, hetzij wegens enige andere fouten, nalatigheden of tekortkomingen die zij hebben begaan in de uitvoering van hun mandaat, ongeacht de juridische grondslag;
22. de foutloze aansprakelijkheid als gevolg van een wetgeving of reglementering van na 01/03/1992;
23. de *schade* die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van het gebruik van elektronische middelen zoals internet, intranet, extranet of andere soortgelijke systemen evenals de *schade* die veroorzaakt wordt door materiële informatiedragers;
24. de *stoffelijke schade* veroorzaakt door slakkenbergen, afvalhopen en dergelijke ophopingen;
27. de *onstoffelijke schade* die het gevolg is van een niet-verzekerde *lichamelijke* of *stoffelijke schade*;
28. klachten ingevolge esthetische *schade* of kleurverschillen.

V. Terrorisme

Binnen de waarborg Burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid, onderdeel 4.5. Zelfrijdende werktuigen en onderdeel 4.6 .Aangestelden in het verkeer, bieden *wij* dekking overeenkomstig de bepalingen van de Modelovereenkomst en vergoeden *wij* de *schade* door *terrorisme* in overeenstemming met en zoals gedefinieerd in de wet van 1 april 2007 betreffende de verzekering tegen *schade* veroorzaakt door *terrorisme*.

Wij zijn hiertoe lid van de VZW TRIP (www.tripvzw.be) geworden.

Alle leden van de VZW TRIP samen bieden per kalenderjaar een gezamenlijke dekking aan met als basisbedrag 1 miljard EUR, jaarlijks geïndexeerd, voor de *schade* veroorzaakt door alle gebeurtenissen erkend als *terrorisme* en voorgevallen tijdens dat kalenderjaar.

De Wet voorziet tevens in de oprichting van een Comité met onder andere als opdracht:

- nagaan of een gebeurtenis voldoet aan de wettelijke definitie van *terrorisme*;
- percentages vaststellen volgens dewelke de schadevergoeding uitgekeerd moet worden.

In de gevallen waarin de wet van toepassing is, primeert deze op onze contractuele verplichting en in het bijzonder voor wat het bedrag van de schadevergoeding en de termijnen van uitbetaling ervan betreft.

VI. Schaderegeling en vergoedingen

1. Uw verplichtingen bij schade

Bij elk *schadegeval* moet *u* ons in elk geval onmiddellijk op de hoogte brengen.

Bezorg ons alle juiste en volledige informatie, bewijsstukken en documenten, zodat *wij* de precieze omstandigheden en de omvang van de schade kunnen vaststellen.

Iedere *verzekerde* moet alle redelijke maatregelen nemen om de gevolgen van het *schadegeval* te voorkomen of te beperken.

Mocht *u* na de aangifte nog nuttige en voor ons noodzakelijke informatie ontvangen, bijvoorbeeld dagvaardingen en gerechtelijke of buitengerechtelijke akten, dan moet *u* die zo snel mogelijk aan ons overmaken en alle vereiste procedurehandelingen vervullen.

Iedere *verzekerde* mag de materiële feiten erkennen of de eerste geldelijke of medische hulp verstrekken. Hij mag echter in geen geval enige aansprakelijkheid erkennen, een belofte tot schadevergoeding doen, een regeling treffen of een transactie sluiten.

De *verzekerde* mag evenmin een daad stellen waardoor onze indeplaatsstelling tegenover de aansprakelijke *derde* geen uitwerking kan hebben.

Wanneer de *verzekerde* zonder onze toestemming de benadeelde heeft vergoed of hem een vergoeding heeft toegezegd, zijn *wij* hierdoor niet gebonden.

Indien *u* een van de voormelde verplichtingen niet nakomt en er daardoor een nadeel voor ons ontstaat, kunnen *wij* onze prestatie verminderen ten belope van het door ons geleden nadeel.

Wij kunnen onze dekking weigeren en de polis opzeggen, indien deze verplichtingen met bedrieglijk opzet niet zijn nagekomen.

2. Onze schaderegeling

Wij vergoeden de benadeelde als daartoe grond bestaat.

Onze tussenkomst houdt echter geen erkenning van aansprakelijkheid in vanwege een *verzekerde* en kan deze ook geen nadeel berokkenen.

Als de *schade* minder bedraagt dan de vrijstelling wordt er geen vergoeding betaald en wordt de verdediging van de belangen van de *verzekerden* niet ten laste genomen.

Wanneer een *verzekerde* zelf de *schade* herstelt, is onze tegemoetkoming beperkt tot de kostprijs, zowel voor het arbeidsloon als voor de leveringen nodig voor de herstelling.

Bij een vordering tot schadevergoeding tegen een *verzekerde*, en voor zover onze belangen en die van hem samenvallen, leiden *wij* de procedure in zijn naam, maar op onze kosten.

3. Kosten en interesten – reddingskosten

Wij vergoeden de interesten op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding evenals de wettelijk voorziene kosten.

Is de *schade* verzekerd, dan nemen *wij* ook de *reddingskosten* voor onze rekening op voorwaarde dat:

- deze *reddingskosten* door ons of met onze toestemming werden gemaakt;
- een *verzekerde* ons onmiddellijk op de hoogte bracht van alle door hem genomen dringende en redelijke reddingsmaatregelen bij *nakend gevaar*.

De volgende *reddingskosten* blijven ten laste van de *verzekerde*:

- de kosten die voortvloeien uit maatregelen die een *verzekerde* genomen heeft om een verzekerd *schadegeval* te voorkomen terwijl er geen *nakend gevaar* was of dit al was afgewend;
- de kosten die voortvloeien uit het ontbreken van preventiemaatregelen of uit het laatijdig nemen ervan.

Als deze kosten en interesten enerzijds en de *reddingskosten* anderzijds het verzekerd bedrag niet overschrijden, wordt het totaal van de *reddingskosten* en de interesten en kosten volledig door ons vergoed.

Als deze kosten en interesten enerzijds en de *reddingskosten* anderzijds het verzekerd bedrag wel te boven gaan, dan wordt de verhoging voor elk beperkt als volgt:

- a. tot 495.787,02 EUR wanneer het verzekerd bedrag kleiner is dan of gelijk is aan 2.478.935,25 EUR;
- b. tot 495.787,05 EUR plus 20 % van het gedeelte van het verzekerd bedrag dat begrepen is tussen 2.478.935,25 EUR en 12.394.676,24 EUR;
- c. tot 2.478.935,25 EUR plus 10 % van het gedeelte van het verzekerd bedrag boven 12.394.676,24 EUR met een maximum van 9.915.740,99 EUR.

Deze bedragen zijn gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basiscijfer dat van november 1992, namelijk 113,77 (basis 1988 = 100).

De kosten en de interesten en de *reddingskosten* zijn enkel ten laste van ons in de mate dat zij betrekking hebben op de door deze polis verzekerde waarborgen.

4. Terugvordering van de vergoeding

Wanneer *wij* een vergoeding hebben uitbetaald, treden *wij* in al de rechten en vorderingen van de schadelijder tegen de aansprakelijke *derden*. *Wij* kunnen dus onze uitgaven recupereren van diegene die aansprakelijk is. Indien *wij* door toedoen van de *verzekerde* hierin niet slagen, kunnen *wij* van hem de teruggave van de betaalde vergoeding vorderen naar verhouding van de door ons geleden *schade*.

5. Verhaalbaarheid van kosten

De kosten die gerecupereerd worden van *derden* en de rechtsplegingsvergoeding komen ons toe.

VII. Administratieve bepalingen

1. Verplichtingen aangaande de polis

1. Beschrijving van het risico

U bent verplicht bij het sluiten van de polis alle *u* bekende omstandigheden nauwkeurig mee te delen die *u* redelijkerwijze moet beschouwen als gegevens die voor ons van invloed kunnen zijn op de beoordeling van het risico.

2. Sancties

Miskent *u* deze verplichting, dan is de polis nietig wanneer blijkt dat gegevens opzettelijk werden verzwegen of opzettelijk onjuist werden meegedeeld waardoor *wij* misleid werden bij de beoordeling van het risico. De premies die vervallen zijn tot op het ogenblik waarop *wij* kennis hebben gekregen van het opzettelijk verzwijgen of opzettelijk onjuist meedelen van gegevens, komen ons dan toe.

Hebt *u* gegevens onopzettelijk verzwegen of onopzettelijk onjuist meegedeeld dan stellen *wij*, binnen de termijn van één maand te rekenen van de dag waarop *wij* hiervan kennis hebben gekregen, voor de polis te wijzigen met uitwerking op de dag waarop *wij* kennis hebben gekregen van het verzwijgen of van het onjuist meedelen.

Leveren *wij* het bewijs dat *wij* het risico nooit zouden hebben verzekerd, dan kunnen *wij* de polis opzeggen binnen dezelfde termijn.

Wordt het voorstel tot wijziging van de polis door *u* geweigerd of indien *u*, na het verstrijken van de termijn van 1 maand te rekenen van de ontvangst van dit voorstel, dit laatste niet aanvaardt, dan kunnen *wij* de polis opzeggen binnen 15 dagen.

Wanneer *wij* de polis niet hebben opgezegd noch een wijziging hebben voorgesteld binnen de hierboven bepaalde termijn, kunnen *wij* ons nadien niet meer beroepen op feiten die ons bekend waren.

Is er een *schadegeval* gebeurd voordat de wijziging of de opzegging van kracht is geworden, en het verzwijgen of het onjuist meedelen van gegevens kan *u* :

- niet worden verweten: dan zijn *wij* tot de overeengekomen prestatie gehouden;
- worden verweten: dan zijn *wij* ertoe gehouden de prestatie te leveren naar de verhouding tussen de betaalde premie en de premie die *u* had moeten betalen, indien *u* het risico naar behoren had meegedeeld.

Indien *wij* echter het bewijs leveren dat *wij* het risico, waarvan de ware aard door een *schadegeval* aan het licht komt, in geen geval zouden hebben verzekerd, wordt onze prestatie beperkt tot het betalen van een bedrag dat gelijk is aan alle betaalde premies.

3. Vermindering van het risico

Wanneer gedurende de loop van de polis het risico dat een *schadegeval* zich voordoet, aanzienlijk en blijvend verminderd is en wel zo dat *wij*, indien die vermindering bij het sluiten van de polis had bestaan, onder andere voorwaarden zouden hebben verzekerd, zullen *wij* een overeenkomstige vermindering van de premie toestaan vanaf de dag waarop *wij* van de vermindering van het risico kennis hebben gekregen.

Indien *u* en *wij* het over de nieuwe premie niet eens worden binnen 1 maand na de aanvraag tot vermindering kunt *u* de polis opzeggen.

4. Verzwaring van het risico

U bent verplicht gedurende de loop van de polis, onder dezelfde voorwaarden als bij het sluiten ervan, de nieuwe omstandigheden of de wijzigingen van de omstandigheden aan te geven die van aard zijn om een aanmerkelijke en blijvende verzwaring van het risico dat de *schade* zich voordoet, tot stand te brengen.

Wanneer gedurende de loop van de polis het risico dat een *schadegeval* zich voordoet, zo verzaamd is dat *wij*, indien die verzwaring bij het sluiten van de polis had bestaan, onder andere voorwaarden zouden hebben verzekerd, zijn *wij* ertoe gehouden hetzij:

- de wijziging van de polis voor te stellen met terugwerkende kracht tot de dag van de verzwaaring en dit binnen een termijn van 1 maand te rekenen vanaf de dag waarop *wij* van de verzwaaring kennis hebben gekregen;
- binnen dezelfde termijn de polis op te zeggen wanneer *wij* het bewijs leveren dat *wij* het verzwaarde risico in geen geval zouden hebben verzekerd.

Weigert *u* het voorstel tot wijziging van de polis of indien *u*, bij het verstrijken van één maand te rekenen van de ontvangst van dit voorstel, dit niet aanvaardt, dan kunnen *wij* de polis opzeggen binnen 15 dagen. Indien *wij* de polis niet hebben opgezegd noch een wijziging hebben voorgesteld binnen deze termijn, dan kunnen *wij* ons later niet meer beroepen op de verzwaaring van het risico.

Indien zich een *schadegeval* voordoet voordat de wijziging van de polis of de opzegging van kracht is geworden en *u* hebt van de nieuwe omstandigheden of de wijzigingen van de omstandigheden:

- melding gemaakt: dan zijn *wij* tot de overeengekomen prestatie gehouden;
- geen melding gemaakt, en het ontbreken van de kennisgeving kan *u*:
  - niet worden verweten: dan zijn *wij* ertoe gehouden de overeengekomen prestatie te leveren;
  - worden verweten: dan zijn *wij* er slechts toe gehouden onze prestatie te leveren naar de verhouding tussen de betaalde premie en de premie die *u* had moeten betalen, indien de verzwaaring in aanmerking was genomen.

Indien *wij* echter het bewijs leveren dat *wij* het verzwaarde risico in geen geval zouden hebben verzekerd, wordt onze prestatie beperkt tot het betalen van een bedrag dat gelijk is aan alle betaalde premies.

Indien met bedrieglijk opzet is gehandeld, kunnen *wij* onze dekking weigeren. De premies die zijn vervallen tot op het ogenblik waarop *wij* van het bedrog kennis hebben gekregen, komen ons toe als schadevergoeding.

2. Aanpassing tarief en voorwaarden

Wij behouden ons het recht voor onze voorwaarden en ons tarief te wijzigen in de loop van de polis. De wijziging van de voorwaarden kan niet tot gevolg hebben dat *wij* raken aan de essentiële kenmerken van deze polis. Indien *u* het met deze wijzigingen niet eens bent, kunt *u* de polis opzeggen.

Wijziging *wij* onze voorwaarden of ons tarief, dan brengen *wij* *u* hiervan schriftelijk op de hoogte.

Zegt *u* de polis niet op overeenkomstig de hierna volgende regels, dan gaan de nieuwe voorwaarden of het nieuwe tarief in op de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag.

Het ogenblik waarop *wij* *u* verwittigen is bepalend voor uw opzeggingsmogelijkheden en de opzeggingstermijn die *u* moet naleven:

1. verwittigen *wij* *u* ten minste 4 maanden vóór de jaarlijkse vervalddag, dan kunt *u* de polis opzeggen tegen deze vervalddag. *U* moet hierbij een opzeggingstermijn van 3 maanden naleven;
2. brengen *wij* *u* minder dan 4 maanden vóór de jaarlijkse vervalddag op de hoogte, dan hebt *u* gedurende 3 maanden na deze kennisgeving tijd om een beslissing te nemen:
  - a. kunt *u* een opzeggingstermijn van ten minste 1 maand naleven, dan kunt *u* de polis opzeggen tegen de vervalddag;
  - b. in alle andere gevallen kunt *u* opzeggen met een opzeggingstermijn van 1 maand. Ten vroegste eindigt de polis evenwel op de vervalddag. Voor de periode ná de vervalddag rekenen *wij* een proratopremie aan, volgens het tarief geldend vóór de kennisgeving, en behoudt *u* tijdens de opzeggingsperiode dezelfde voorwaarden.

U kunt de polis niet opzeggen indien de aangebrachte wijzigingen het gevolg zijn van wettelijke bepalingen waarbij *u* geen opzeggingsrecht wordt toegekend.

3. Aanvang en duur van de polis

Onze waarborgen gaan in vanaf de datum en voor de duur die wordt vermeld in de Bijzondere Voorwaarden, maar niet vooraleer de eerste premie betaald is. Dit is hetzij de forfaitaire premie, hetzij het eerste voorschot wanneer op afrekening wordt betaald. Deze bepaling primeert op de Bijzondere Voorwaarden.

De polis wordt telkens stilzwijgend verlengd voor de duur van de hernieuwingsperiode die wordt vermeld in de Bijzondere Voorwaarden, tenzij deze voor minder dan één jaar wordt onderschreven of wanneer de polis minstens 3 maanden vóór de jaarlijkse vervalddag wordt opgezegd.

4. Premie

1. Berekening

De premie wordt forfaitair bepaald of berekend op basis van de afrekeningsgegevens (o.a. *bezoldigingen* of *omzetcijfer*) vermeld in de Bijzondere Voorwaarden.

a. Forfaitaire premiebetaling

Bij forfaitaire premiebetaling wordt de premie berekend in functie van het aantal tewerkgestelde personen zoals opgegeven in de Bijzondere Voorwaarden.

Het aantal personen wordt als volgt vastgesteld:

- de zaakvoerder, zijn echtgeno(o)t(e), de bij hen inwonende personen en de onbezoldigde helpers tellen samen als één persoon;
- iedere werkende vennoot telt voor één persoon met uitzondering van wat hiervoor vermeld wordt;
- iedere bezoldigde werknemer of interim telt voor:
  - één persoon indien de werktijd hoger ligt dan 50 % van de normale jaarlijkse werkprestatie;
  - een ½ persoon indien de werktijd gelijk is aan of lager ligt dan 50 % van de normale jaarlijkse werkprestatie;
- het toevallige personeel is gratis verzekerd voor zover de tewerkstelling niet meer bedraagt dan 15 dagen per jaar;
- jobstudenten zijn gratis verzekerd voor zover er maximaal één gelijktijdig is tewerkgesteld en enkel gedurende de vakantieperiodes.

Het totaal aantal personen ronden *wij* af naar de hogere eenheid.

Wijziging van het aantal opgegeven tewerkgestelde personen, moet *u* onmiddellijk melden, zodat *wij* de forfaitaire premie vanaf de eerstkomende vervaldag kunnen aanpassen.

b. Premiebetaling op afrekening

Bij voorlopige premiebetaling zal na ieder *verzekeringsjaar* een premieafrekening opgemaakt worden.

U moet dan ook binnen 2 maanden na de jaarlijkse vervaldag aangifte doen van de *bezoldigingen* van het tewerkgestelde personeel, het *omzetcijfer* van de onderneming, de *facturen van de onderaannemers* en alle andere afrekeningsgegevens zoals vermeld in de Bijzondere Voorwaarden.

Indien *u* nalaat ons deze gegevens tijdig over te maken of indien elke controle onmogelijk is wegens het ontbreken van enige boekhouding of nog wanneer deze in dergelijke staat wordt gehouden dat nazicht onmogelijk is, zullen *wij* een afrekening opmaken op basis van de gegevens van het voorgaande jaar verhoogd met 50 % onder voorbehoud van aanpassing na aangifte van de ontbrekende gegevens.

Bovendien zijn deze verhoogde premies in dezelfde omstandigheden opeisbaar als de andere premies.

De betaling van deze verhoogde afrekening ontslaat *u* niet van de aangifte van de juiste afrekeningsgegevens.

2. Betaling

Bij forfaitaire premiebetaling moet *u* de premie op de vervaldag vooruitbetalen. In geval van premieberekening op afrekening moet *u* op de premievervaldag een voorlopige premie betalen.

Wanneer de premie niet rechtstreeks aan ons wordt betaald, is de premiebetaling bevrijdend wanneer ze gedaan wordt aan uw verzekeringstussenpersoon die op dat ogenblik de volmacht heeft om de premies te innen.

3. Niet-betaling

Bij niet-betaling van de premie kunnen *wij* de waarborg schorsen of de polis opzeggen wanneer *wij u* in gebreke hebben gesteld.

Deze ingebrekestelling gebeurt bij een ter post aangetekende brief. Zij bevat een aanmaning tot betaling van de premie binnen een termijn van 15 dagen te rekenen van de dag volgend op de afgifte van de aangetekende brief ter post.

De schorsing of de opzegging hebben pas uitwerking na verstrijking van een termijn van 15 dagen.

De premies waarvoor *wij u* in gebreke hebben gesteld, moeten rechtstreeks en uitsluitend aan ons worden betaald.

De dekking van de polis gaat pas opnieuw in voege op het ogenblik dat het bedrag van de premie, vermeerderd met de interesten, op onze bankrekening is betaald.

Wanneer *wij* de dekking hebben geschorst, kunnen *wij* de polis opzeggen als *wij* die mogelijkheid hebben voorbehouden in de ingebrekestelling.

Als *wij* ons de mogelijkheid tot het opzeggen van de polis niet hebben voorbehouden in de ingebrekestelling, zal de opzegging alleen gebeuren na een nieuwe ingebrekestelling.

De schorsing van de dekking doet geen afbreuk aan ons recht om de premies te vorderen die later zullen vervallen, wanneer *u* in gebreke werd gesteld. Ons recht is evenwel beperkt tot de premies voor 2 opeenvolgende jaren.

4. Premiekrediet

Wanneer de polis of een waarborg rechtsgeldig wordt opgezegd, betalen *wij* de reeds betaalde premies met betrekking tot de verzekerde periode na het van kracht worden van de opzegging terug binnen 30 dagen vanaf de inwerkingtreding van de opzegging. Bij gedeeltelijke opzegging wordt alleen het gedeelte van de premie dat betrekking heeft op en in verhouding staat tot die vermindering van verzekeringsprestaties terugbetaald.

5. Einde van de polis

1. Einde van rechtswege

De polis wordt van rechtswege beëindigd:

- op de datum van de definitieve stopzetting van de activiteiten van de onderneming. Deze stopzetting moet ons schriftelijk worden medegedeeld.

2. Opzegging

Zowel *u* als *wij* kunnen de polis opzeggen:

- tegen de eindvervaldag van de polis. In dit geval moet de opzegging gebeuren ten minste 3 maanden vóór de eindvervaldag.

U kunt de polis opzeggen:

- indien *wij* ten minste één waarborg opzeggen in een combinatiewpolis. Een combinatiewpolis is een verzekering waarbij *wij* ons, als risicodrager, in eenzelfde polis tot verschillende prestaties hebben verbonden, hetzij omwille van de gegeven dekking, hetzij omwille van de verzekerde risico's;
- in geval van aanmerkelijke en blijvende vermindering van het risico en indien *u* en *wij* het niet eens kunnen worden over de nieuwe premie binnen de maand na de aanvraag tot vermindering;
- indien *wij* onze voorwaarden of tarief wijzigen en voor zover *u* een opzeggingsrecht heeft overeenkomstig de rubriek 'Aanpassing tarief en voorwaarden'.

Wij kunnen de polis opzeggen:

- in geval van onopzettelijk verzwijgen of onjuist mededelen van gegevens over het risico bij het sluiten van de polis;
- in geval van een aanmerkelijke en blijvende verzwarende van het risico;
- in geval van opzettelijk verzwijgen of onjuist mededelen van gegevens tijdens de duur van de polis;
- in geval van wijziging aan het Belgische of buitenlandse recht die de omvang van de dekking kan beïnvloeden;
- bij niet-betaling van de premies, bijpremies, *kosten* of interesten. In dit geval gaat de opzegging in op de datum vermeld in onze aangetekende brief;
- na een *schadegeval*. Deze opzegging moet gebeuren ten laatste 1 maand na uitbetaling of weigering tot uitbetaling. De opzegging wordt dan ten vroegste van kracht 1 maand na de dag van betekening. De opzegging wordt ook van kracht 1 maand na de dag van de betekening ervan, indien *u* of de *verzekerde* een van de verplichtingen ontstaan door het *schadegeval*, niet is nagekomen met de bedoeling ons te misleiden, op voorwaarde dat *wij* bij een onderzoeksrechter een klacht met burgerlijkepartijstelling hebben ingediend tegen een van deze personen of hem voor het vonnisgerecht hebben gedagvaard, op basis van de artikelen 193, 196, 197, 496 of 510 tot 520 van het Strafwetboek. *Wij* moeten de *schade* als gevolg van die opzegging vergoeden indien *wij* afstand doen van onze vordering of indien de strafvordering uitmondt in een buitenvervolginstelling of een vrijspraak.

Bovendien:

- kan de curator of kunnen *wij* de polis opzeggen bij faillissement. Evenwel kunnen *wij* de polis slechts opzeggen ten vroegste 3 maanden na de faillietverklaring, terwijl de curator van het faillissement dit slechts kan gedurende de 3 maanden na de faillietverklaring;
- in geval van overgang van het verzekerde belang als gevolg van het overlijden van de *verzekeringsnemer* kan de nieuwe houder van het verzekerde belang de polis opzeggen bij een ter post aangetekende brief, binnen 3 maanden en 40 dagen na het overlijden. *Wij* kunnen de polis opzeggen bij een ter post aangetekende brief, bij deurwaardersexploot of door afgifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs binnen 3 maanden te rekenen vanaf de dag waarop *wij* kennis hebben gekregen van het overlijden.

3. Opzeggingstermijnen

De opzegging heeft uitwerking na het verstrijken van een termijn van ten minste 1 maand, te rekenen van de dag volgend op de betekening, de datum van het ontvangstbewijs of de dag die volgt op de afgifte ter post van het aangetekend schrijven behalve:

- a. wanneer de dekking geschorst is. De opzegging door ons gegeven heeft dan onmiddellijk gevolg voor zover er 15 dagen verlopen zijn te rekenen vanaf de eerste dag van de schorsing van dekking. Is dat niet het geval, dan bedraagt de opzeggingstermijn maximaal 15 dagen;
- b. bij opzegging tegen het einde van elke verzekeringsperiode, dit is uiterlijk 3 maanden vóór het einde van elke periode;
- c. bij opzegging na *schadegeval*. De opzegging wordt van kracht zoals hiervoor bepaald in de rubriek 'Opzegging'.

6. Adreswijziging

Gelieve ons elke adreswijziging dadelijk mee te delen, want *wij* sturen de voor *u* bestemde mededelingen rechtstreeks naar het laatste door ons gekende adres.

7. Toepasselijk recht en bevoegde rechtbank

Het Belgisch recht en de dwingende bepalingen van de Wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en van de diverse uitvoeringsbesluiten zijn van toepassing op de polis. De niet-dwingende bepalingen gelden eveneens, behalve wanneer ervan wordt afgeweken in deze Algemene of in de Bijzondere Voorwaarden.

Alle geschillen in verband met deze polis behoren tot de uitsluitende bevoegdheid van de Belgische rechtbanken.

Wij doen elke dag ons best om u een optimale service te bieden.

Bent u toch niet helemaal tevreden of hebt u een opmerking?

Laat het ons weten, dan kunnen wij onze diensten verder verbeteren en u helpen.

U kunt ons bereiken via telefoon: 078 15 50 56 of via mail: ombudsdienst@baloise.be.

Indien dit geen oplossing biedt, dan kunt u zich richten tot:

Ombudsdienst Verzekeringen vzw, de Meeûssquare 35 - 1000 Brussel

Tel. 02 547 58 71 - Fax 02 547 59 75 - info@ombudsman.as

U behoudt natuurlijk ook het recht om naar de rechtbank te stappen.
